

שד' ויצמן 13, ירושלים 91909
טל. 02-6709364 - פקס. 02-6521663

כ"ד ניסן, תש"ע
8 אפריל, 2010
תוקן ביום 3.5.10
עודכן ביום 2.8.10
תוקן ביום 12.06.12

חוזר 10/ 68
חוזר נכות/ 1844

אל: מנהלי הסניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחום גמלאות
סגני מנהלי תחום גמלאות
ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות

<p>נושא: נכות כללית</p> <p>תת נושא: חובות</p> <p>שם החוזר: טיפול בחובות שנוצרו עקב הכנסות</p>
<p style="text-align: right;">מטרת החוזר</p> <p>לידע פקידי תביעות בנכות כללית בעניין הנהלים בגביית חובות שנוצרו עקב הכנסות נכה ו/או בני-זוג.</p>
<p><u>תקציר</u></p>
<p>מערכת הממוחשבת - הנחיות לביצוע</p> <div style="border: 2px solid blue; padding: 5px; display: inline-block; margin: 10px 0;"> <p><u>הוראות לביצוע</u></p> </div>
<p>רשימת תפוצה</p> <p>מנהלי הסניפים מנהלי סניפי משנה מנהלי תחום גמלאות סגני מנהלי תחום גמלאות ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות</p>

ב ב ר כ ה,

לימור לוריא

מנהלת אגף א' גמלאות נכות

תקציר

במסגרת תיקון חוק נכות (לרון), התחברה מערכת נכות למערכת מבוטח - לקבלת מידע על הכנסות. במקביל, נקראו מקבלי קצבת נכות להגדיל את הכנסותיהם מעבודה, ולהגיש תלושי שכר מעודכנים, כדי שתבחן זכאותם בהתאם לכללי החוק החדש. שינויים אלה הביאו לכך שהתגלה מידע על הכנסות של מקבלי קצבת נכות שמשפיע על גובה קצבת הנכות או על הזכאות לקצבת נכות והחלו להיווצר חובות בגין מידע זה. לאור זאת, דנו בשאלה מה אופן הטיפול הראוי בחובות שנוצרו, בהתחשב בכך שמצד אחד מדובר בסכומים ששולמו שלא כדין ויש לגבותם, ומן הצד השני, יש בעייתיות בכך שדווקא בעת הזו, בה המוסד מבקש לעודד את ציבור הנכים לצאת ולעבוד וליצור יחסי אמון, נתחיל בגביית חובות לתקופות שעשויות להיות ארוכות. ההנחיות לטיפול בחוב נקבעו בהתאם לסוג החוב:

א. הכנסות בן זוג מעבודה ולא מעבודה והכנסות נכה לא מעבודה - החוב ייגבה מ-

1.1.08 או ממועד היווצרות החוב - **המאוחר מביניהם**.

ב. הכנסות נכה מעבודה - החוב ייגבה מ- 1.1.12 או ממועד היווצרות החוב (המאוחר

מביניהם).

הכללים המפורטים בחוזר זה יחולו רק **על חוב שהתגלה מ- 1.8.09 ואילך** (מועד החיבור למבוטח ותחילת שליחת מכתבי עדכון הכנסות לצורך זכות בחירה). חוזר זה יפרט את ההחלטה שהתקבלה לעניין גביית חובות אלה, ואת ההנחיות לטיפול בתיקים בהם נוצרים חובות.

לתשומת ♥: במקרה בו מתברר כי מדובר בחוב שנוצר בשל **מידע כוזב שנמסר למוסד לביטוח לאומי**- מדובר **במרמה**, יש לגבות את החוב ממועד תחילתו. כלומר - אם בשעה שהיו הכנסות, נמסר בטופס התביעה, בבקרת הכנסות, בעת האבחון הרפואי או בעת פגישה עם עובד שיקום, כי אינו עובד או כי אין לו או לבן זוג הכנסות- **יש לגבות את כל החוב**, וכללי חוזר זה אינם חלים עליו, יש לבחון הטיפול בתיק בהתאם לנוהל טיפול בתיקים בעלי חשד להיבט פלילי (חוזר מינהל הגמלאות 409).

האמור בחוזר זה בתוקף מיום פרסומו.

[חזרה](#)

**הוראות
לביצוע**

הנחיות לביצוע- בהתאם לסוג החוב

1. הכנסות בן זוג מעבודה ולא מעבודה והכנסות נכה לא מעבודה

העקרון שנקבע

- ↔ החוב ייגבה בכל מקרה מ- 1.1.08 או ממועד היווצרות החוב- המאוחר מביניהם.
- ↔ חל רק כאשר החוב התגלה מ- 1.8.09 ואילך.

הנחיות לביצוע

- ✓ יש לבדוק האם נתוני ההכנסות קיימים במערכת מבוטח- אם אינם קיימים- יש להזינם מ- 1.1.08 או ממועד תחילת ההכנסות- המאוחר מביניהם.
- ✓ יש להעתיק ההכנסות למערכת נכות רק מתאריך 1.1.08 (מסכים 775 ו-776).
- ✓ יש להמתין למנה,לבדוק קליטת נתוני ההכנסה במסך 17, ולבדוק מהו סכום החוב שנוצר.
- ✓ יש להודיע לנכה על כל חוב שיווצר ב**נספח**.
- ✓ יש לפעול לגביית החוב. עד להסדר תשלום החוב, יש לקזז לפחות 10% מהקצבה המשולמת לנכה ו- 100% מתשלומים רטרואקטיביים, בהתאם להנחיות תדריך מינהל הגמלאות.

דוגמא 1:

נירית, נשואה ללא ילדים, מקבלת קצבת נכות מלאה מ-2006, נירית עובדת ומשתכרת 2,300 ₪ בחודש. בעת הגשת התביעה לא היו לבן זוגה הכנסות. כיום, בעקבות מכתב לעניין זכות בחירה, המציאה לסניף תלושי שכר שלה ושל בן זוגה מהם עולה כי בן הזוג החל לעבוד ב-1.07 והכנסותיו מחודש זה הן בסך 8,000 ₪, ועולות על על לוח ט'. אין לזוג הכנסות לא מעבודה.

- ✓ במערכת מבוטח קיימים נתוני הכנסות בן הזוג עד 12/08, לכן יש להזין במערכת מבוטח את הכנסות בן הזוג מ-1.09.
- ✓ למרות שלכאורה, לאור הכנסות בן הזוג, אין זכאות לתוספת עבורו כבר מ-1.07, יש להעתיק הכנסות בן הזוג מעבודה למערכת נכות רק מתאריך 1.1.08 (מסך 775 סוג נפש-2).
- ✓ יש להמתין למנה,לבדוק קליטת נתוני ההכנסה במסך 17, ולבדוק מהו סכום החוב שנוצר.
- ✓ בהתאם לנתוני הכנסות בן הזוג- נוצר לנכה חוב בגין כל התוספת עבור בן הזוג מ-1.08 עד ביצוע העדכון ב-15.3.10.
- ✓ יש להודיע לנכה על החוב שנוצר במכתב המצורף (בנספח).
- ✓ יש לפעול לגביית החוב. עד להסדר תשלום החוב, יש לקזז לפחות 10% מהקצבה המשולמת לנכה ו-100% מתשלומים רטרואקטיביים, בהתאם להנחיות תדריך מינהל הגמלאות.

דוגמא 2:

יוסף מקבל קצבת נכות מלאה מ-1.6.08 וכן קח"ן ותוספת עבור אישה וילד. יוסף החל לעבוד ב-1.11.09 לאור הפרסומים על חוק לרון. בעקבות הודעתו על תחילת העבודה ועדכון הכנסותיו, התברר כי מ-1.3.08 החל לקבל פנסיה בסך 1,000 ₪ לחודש (לפני כן היו לו הכנסות נמוכות מעבודה בסך 1,600 ₪ שלא השפיעו על זכאותו לקצבה).

- ✓ נתוני ההכנסות מפנסיה קיימים במערכת מבוטח.
- ✓ יש להעתיק הכנסות נכה לא מעבודה למערכת נכות(מסך 776) ממועד תחילת הפנסיה-1.3.08 מכיוון שתאריך זה מאוחר ל-1.1.08.
- ✓ ליוסף יוצר חוב בגין הפרש שבין הקצבה ששולמה לו- קצבת חודשית מלאה+קח"ן+תוספת עבור בת זוג וילד- בסך 4,446 ₪ (נכון ל-1/10), ובין הקצבה שיש לשלם לו לאחר קיזוז הכנסות לא מעבודה בהתאם לסעיף 202(3)-3,446 (נכון ל-1/10).

- ✓ יש להמתין למנה, לבדוק קליטת נתוני ההכנסה במסך 17, ולבדוק מהו סכום החוב שנוצר.
- ✓ יש להודיע ליוסף על החוב שיווצר במכתב המצורף ([נספח](#)).
- ✓ יש לפעול לגביית החוב. עד להסדר תשלום החוב, יש לקזז לפחות 10% מהקצבה המשולמת לנכה ו- 100% מתשלומים רטרואקטיביים, בהתאם להנחיות [תדריך מינהל הגמלאות](#).

2. הכנסות נכה מעבודה

העקרון שנקבע

- ⬅ **החוב ייגבה מ- 1.1.12 או ממועד היווצרות החוב- המאוחר מביניהם.**
- ⬅ **הכנסות נכה מעבודה יעודכנו מתאריך 1.1.12 בהפצה אוטומטית לפי הכללים המפורטים בחוזר נכות 1908 - הפצת מידע - הכנסות נכה מעבודה.**

הפרשים לתשלום לזכות הנכה

במסגרת השינויים שהביאו לכך שהתגלה מידע על הכנסות של מקבלי קצבת נכות, התגלה גם מידע העשוי להשפיע על זכאות להפרשים לתשלום לזכות הנכה. [חוזר מינהל הגמלאות 383](#)- מפרט את הכללים לתשלום רטרואקטיבי. בהתאם לכללים המפורטים בחוזר, במקרה בו מתגלה היום כי ההכנסות מעבודה או לא מעבודה, של הנכה או בת זוגו **נמוכות** מההכנסות הקיימות במערכת נכות, המידע היה קיים בידי המוסד (בגמלאות או בגבייה), ולא עודכנה קצבה בהתאם להכנסות אלה- ניתן לשלם הפרשים עד 7 שנים מיום גילוי הזכאות השגויה. במקרה בו ההכנסות לא היו קיימות במוסד לביטוח לאומי- ניתן לשלם הפרשים עד 12 חודשים לפני מועד גילוי הזכאות השגויה.

הנחיות לביצוע

1. המידע היה קיים במאגרי המוסד:

- ✓ יש להעתיק במסכים 775/776 הכנסות ממועד השינוי.
- ✓ במסך 775 ו-776 ניתן להעתיק עד **24 הכנסות**, לכן יש לפעול באופן הבא:
הכנסות מעבודה לנכה - כאשר התקופה עברה יש לשלם הפרשים בגין ירידה בהכנסות עולה על שנתיים- יש לבצע העתקה רבעונית- כך שיועתקו 4 הכנסות בכל שנה (כלומר, סה"כ ניתן להעתיק בבת אחת עד 6 שנים ממועד ההעתקה). יש להמתין לקליטת הנתונים במנה, ולבצע שוב העתקה לשנה הנוספת/לרבעונים הנוספים.
הכנסות בן/בת הזוג או הכנסות לא מעבודה לנכה- יש להעתיק 24 הכנסות אחרונות, להמתין למנה, ולהזין 24 הכנסות שקדמו להן, וחוזר חלילה (עד 7 שנים).

2. המידע לא היה קיים במאגרי המוסד

- ✓ יש להזרים למערכת מבוטח את ההכנסות עד 12 חודשים לפני היום בו התגלתה הזכאות השגויה.
- ✓ יש להעתיק במסכים 775/776 הכנסות עד שנה מיום שהתגלתה הזכאות השגויה.

[חזרה](#)